

Ontwerp-Begroting 2020

Regionale Uitvoeringsdienst

Drenthe

INHOUDSOPGAVE

1	VOORWOORD / SAMENVATTING.....	3
2	BEGROTING 2020 IN ÉÉN OOGOPSLAG	4
3	ACTUELE ONTWIKKELINGEN	5
3.1	ONZE MISSIE EN DOELSTELLINGEN.....	6
3.2	(BELEIDSMATIGE) ONTWIKKELINGEN.....	7
3.3	ORGANISATORISCHE ONTWIKKELINGEN.....	11
3.4	VERLENGING VAN DE 5% INCIDENTELE EXTRA DEELNEMERSBIJDRAGE	14
3.5	OPZET VAN DE BEGROTING	15
4	PROGRAMMAPLAN.....	16
4.1	DE PROGRAMMA'S.....	16
4.2	PROGRAMMA MILIEU – REGULIER.....	17
4.3	PROGRAMMA MILIEU – PROJECTEN & LEGES.....	20
4.4	PROGRAMMA ORGANISATIEONTWIKKELING.....	21
4.5	ALG. DEKKINGSMIDDELEN, OVERHEAD, VENNOOTSCHAPSBELASTING, ONVOORZIEN.....	22
5	PARAGRAFEN.....	24
5.1	PARAGRAAF LEGES / LOKALE HEFFINGEN	24
5.2	PARAGRAAF WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING	24
5.3	PARAGRAAF FINANCIËLE KENGETALLEN	28
5.4	PARAGRAAF FINANCIERING.....	29
5.5	PARAGRAAF BEDRIJFSVOERING.....	31
5.6	PERSONELE ONTWIKKELINGEN	32
6	FINANCIËLE BEGROTING	34
6.1	NIEUWE OPZET BEGROTING.....	34
6.2	MEERJARENRAMING OVERZICHT BATEN EN LASTEN.....	34
6.3	EXPLOITATIEBEGROTING RUD DRENTHE.....	36
6.4	UITEENZETTING VAN DE FINANCIËLE POSITIE EN MEERJARENRAMING	38
	BIJLAGE A - INDEXERING	42
	BIJLAGE B - DEELNEMERSBIJDAGEN	43

1 VOORWOORD / SAMENVATTING

Voor u ligt de begroting 2020 van de RUD Drenthe. Deze begroting is gebaseerd op onze Kaderbrief 2020.

Dat betekent dat de daarin benoemde financiële en beleidsmatige uitgangspunten in hoofdlijn zijn toegepast. De belangrijkste uitgangspunten voor deze begroting zijn daarbij:

- De begroting 2019
- de 5% incidentele extra deelnemersbijdrage wordt met 1 jaar verlengd ten behoeve van het ontwikkelprogramma. In paragraaf 3.4 wordt de noodzaak hiertoe uiteengezet;
- er wordt een gewogen indexcijfer toegepast;
- het meerjarig indicatief vastgestelde jaarprogramma op basis van de Drentse Maat 2014.

Naast deze begroting worden parallelle / afzonderlijke procedures gevolgd voor de voorbereiding en besluitvorming ten aanzien van de verrekensystematiek en het Ontwikkelprogramma.

De financiële consequenties van het Ontwikkelprogramma zijn wel verwerkt in deze begroting. De verrekensystematiek is zozeer afhankelijk van de uitkomsten van de evaluatie Drentse Maat dat voor dit moment alleen een uitwerking van de verrekening voor het jaar 2018 wordt voorbereid.

Verrekening over 2019 of volgende jaren vraagt om nadere uitwerking van scenario's die op dit moment nog onvoldoende in beeld zijn. Het ontwikkelprogramma zet verbeteringen en ontwikkelingen in gang waarmee de RUD de basis op orde krijgt en toekomstbestendig zal worden.

Bij de voorbereiding van deze begroting hebben wij de zienswijzen betrokken die de deelnemers op eerdere begrotingsvoorstellen hebben ingediend. De in 2018 ingezette grip op productie zal in 2020 worden geborgd door de effecten van de verbeter- en ontwikkelprojecten vanuit het nog vast te stellen ontwikkelprogramma.

Met deze uitgangspunten koersen wij op een robuuste, toekomstbestendige organisatie die de producten en diensten efficiënt en effectief voor de deelnemers uitvoert voor een zo optimaal mogelijk milieurendement.

Jisse Otter

Voorzitter dagelijks bestuur

Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe

Marjan Heidekamp

Secretaris dagelijks bestuur

Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe

2 BEGROTING 2020 IN ÉÉN OOGOPSLAG

X € 1.000		Realisatie 2018	Begroting 2019	Begrotings- wijziging 2019	Begroting 2020
	Deelnemersbijdrage	13.959	14.129	14.129	14.596
	Onttrekking reserves Ontwikkelprogramma	0	0	756	0
	Projecten en leges	444	473	473	473
	TOTAAL BATEN	14.403	14.602	15.358	15.069
	Personeel primair proces	8.994	8.667	8.260	8.385
	Personeel overhead	1.500	1.800	1.800	1.864
	Reis-, opleidings- en algemene personeelskosten	588	705	705	729
	Bedrijfsvoeringskosten	2.221	2.611	2.611	2.698
	Projectkosten LOS	400	250	250	150
	Projectkosten Ontwikkelprogramma	323	0	1.163	685
	Projecten en leges	396	423	423	423
	Incidentele lasten	0	0	0	0
	Onvoorzien	0	125	125	125
	TOTAAL LASTEN	14.422	14.581	15.337	15.059
	RESULTAAT VOOR RESERVES	-19	21	21	10
	Mutatie reserves	-19	21	21	10
	RESULTAAT NA MUTATIE RESERVES	0	0	0	0

In paragraaf 6.3 is de exploitatiebegroting over meerdere jaren weergegeven.

3 ACTUELE ONTWIKKELINGEN

In de begroting staan de financiële kaders en het budget voor het begrotingsjaar. En wordt genoemd wat wij daar op hoofdlijnen voor gaat doen. De begroting 2020 is in februari/maart 2019 opgesteld en in procedure gebracht. Deze begroting 2020 is hoofdzakelijk gebaseerd op de financiële en beleidsmatige uitgangspunten en ontwikkelingen zoals uiteengezet in de kaderbrief 2020.

3.1 ONZE MISSIE EN DOELSTELLINGEN

Algemeen

De RUD Drenthe is een samenwerkingsverband tussen alle Drentse gemeenten en de provincie Drenthe op het gebied van milieu. De 12 Drentse gemeenten en de provincie Drenthe zijn samen eigenaar van de RUD Drenthe. Voor alle 13 deelnemende partijen voeren wij het milieu - brede takenpakket en bodemtaken uit. We voeren als backoffice opdrachten uit voor de deelnemende partijen. De gemeenten en de provincie blijven bevoegd gezag en eerste aanspreekpunt voor de samenleving. De gemeenten en de provincie blijven daarbij verantwoordelijk voor het milieubeleid en prioriteitstelling op lokaal niveau.

Bij de oprichting van de RUD Drenthe is de visie, missie en doelstelling van de dienst bepaald en vormt een belangrijk kader voor de financiën en organisatie van de dienst. Op basis van de in 2017 uitgevoerde doorlichting van onze organisatie en financiën is de aanbeveling gedaan aan het bestuur om te komen tot een herijking van de visie en missie. Besloten is om de herijking op een nader te bepalen moment binnen het Ontwikkelprogramma uit te voeren. Echter, uit het door het bureau Het Zuiderlicht verrichte onderzoek naar het collectief drijfveren DNA binnen onze organisatie is medio 2018 gebleken dat er een urgente noodzaak was voor de organisatie om te komen tot een gedeeld perspectief. Het MT heeft als antwoord hierop in het traject met Het Zuiderlicht een concept-visie opgesteld, welke in 2019 verder zal worden uitgewerkt in nauwe afstemming met medewerkers en bestuur.

De oorspronkelijke missie en doelstellingen van de RUD Drenthe zijn als volgt bepaald:

Missie

RUD Drenthe is een uitvoeringsorganisatie op het gebied van de milieuwetgeving, -regelgeving en – handhaving. Onze klanten zijn de gemeenten en de Provincie Drenthe. Onze doelgroepen zijn bedrijven, instellingen (inrichtingen) en inwoners van Drenthe. De RUD Drenthe is betrokken bij de opdrachtgevers en de medewerkers kennen het gebied. Onze klanten kunnen er van op aan, dat wij de taken goed en volgens de bestuurlijk gemaakte afspraken uitvoeren. Wij ondersteunen onze klanten adequaat en deskundig. Wij denken mee met het behalen van de gemeentelijke en provinciale milieudoelstellingen. Wij streven daarbij naar eenduidigheid en waar nodig maatwerk. Wij borgen de noodzakelijke menskracht en kennis voor de uitvoering van deze taken.

Wij zijn klant- en oplossingsgericht. Wij zijn ons daarbij bewust van het maatschappelijk krachtenveld, waarin we functioneren. Wij gaan professioneel, integer en zorgvuldig om met het spanningsveld tussen de verschillende rollen (vergunningverlening en handhaving) binnen en buiten onze dienst. Wij zetten ons in voor een veilige, hele en schone leefomgeving in Drenthe.

Doelstellingen

- De RUD Drenthe zorgt ervoor dat de taakuitvoering voldoet aan de wettelijke kwaliteitseisen, onder voorwaarde dat zij daarvoor de opdracht en de financiële middelen krijgt.
- De RUD Drenthe zorgt voor een kwalitatief goede uitvoering van taken.
- De RUD Drenthe zorgt voor een goede afstemming/samenwerking met partijen die participeren in de RUD Drenthe, de partijen waarvoor taken worden uitgevoerd en de andere handhavingspartners.

- De RUD Drenthe zorgt voor een zo eenduidig mogelijke taakuitvoering in de gehele regio, met maatwerkafspraken als het gaat om ambities en bestuurlijke keuzes van de individuele organisaties.
- De RUD Drenthe zorgt ervoor dat de taakuitvoering beduidend efficiënter gaat plaatsvinden dan de som van de huidige taakuitvoering door de afzonderlijke organisaties.
- De RUD Drenthe zorgt voor een breed pallet aan ontwikkelingsmogelijkheden in termen van specialismevorming en doorgroeimogelijkheden.
- De RUD Drenthe draagt bij aan verdergaande innovatie in de aanpak en organisatie van de VTH taken.
- De RUD Drenthe zorgt ervoor dat specifieke expertise wordt geborgd en waar mogelijk verder wordt uitgebouwd.

3.2 (BELEIDSMATIGE) ONTWIKKELINGEN

Er is een aantal (beleidsmatige) ontwikkelingen die van invloed zijn op onze taakuitvoering. Dat zijn:

- de provinciale statenverkiezingen die in maart 2019 worden gehouden;
- de komst van de Omgevingswet;
- het verbod op asbestdaken;
- uitvoering aan het beleid m.b.t. de zeer zorgwekkende stoffen (ZZS)
- de overige wetswijzigingen;
- de klimaatdoelen en energiebesparing;
- de overdracht in bevoegd gezag bij de uitvoering in bodemtaken van provincie naar gemeenten;
- de uitvoering van de BRZO taken;
- het wegvallen van de Rijksfinanciering advisering externe veiligheid (Impulse-gelden);
- de uitkomsten van de evaluatie Drentse Maat die in 2019 plaats gaat vinden. In het verlengde van die evaluatie wordt in 2019 toegewerkt naar een versnelde invoering van het risicogerichte werken waarmee voor het jaarprogramma 2020 een eerste aanzet wordt gegeven voor de invoering van risicogericht toezicht. In latere jaren zal de methodiek gefaseerd worden geoptimaliseerd en worden uitgebreid tot organisatiebreed effectgericht en outcomegericht werken

De provinciale statenverkiezingen in 2019

In maart 2019 vinden de provinciale statenverkiezingen plaats. Dit betekent dat de RUD Drenthe mogelijk een nieuwe samenstelling van het algemeen bestuur en dagelijks bestuur zal krijgen. Dit zou kunnen leiden tot andere prioriteiten en daarmee tot andere accenten in onze missie en/of in onze uitvoering. Mogelijke financiële effecten daarvan zullen in het jaarprogramma en de daarop te baseren begrotingswijziging van 2020 zichtbaar worden.

De komst van de Omgevingswet in 2021

De Omgevingswet betekent een algehele stelselherziening voor de wet- en regelgeving die gaat over de kwaliteit van de fysieke leefomgeving. De wet zal naar verwachting in 2021 in werking treden. De herziening heeft grote impact voor de bevoegde gezagen en organisaties die bij de wet betrokken zijn. Zo moeten bijvoorbeeld de samenwerking en de processen met onze opdrachtgevers opnieuw worden ontworpen. Het is dus ook voor ons van groot belang om ons goed voor te bereiden op de

komst van deze wet. Samenwerking hierbij met onze deelnemers en andere betrokken partners, zoals de VRD, GGD en de waterschappen is hierbij een belangrijke randvoorwaarde.

Een belangrijke te ontwikkelen pijler binnen de Omgevingswet betreft het optuigen van het Digitaal Stelsel Omgevingswet(DSO). Binnen dit stelsel wordt de totale digitale ondersteuning behorend bij de uitvoering van de Omgevingswet ondergebracht. Naast het Omgevingsloket zullen ook de systemen van de Rijksoverheid (basisregistraties) en de lokale overheden hierop aan moeten sluiten. Zo ontstaat een DSO die veel informatie gaat bevatten over de fysieke leefomgeving en daarmee de bron gaat vormen voor het werken met de Omgevingswet, zowel door de burgers en de bedrijven als door de overheden.

De voorbereidende werkzaamheden op de komst van de Omgevingswet worden projectmatig opgepakt en het project maakt onderdeel uit van het Ontwikkelprogramma, zodat in de planning en uitvoering zo goed mogelijk rekening kan worden gehouden met de onderlinge raakvlakken.

Het in 2021 klaar zijn voor het werken binnen dit nieuwe kader van de Omgevingswet vergt nog een enorme inspanning en sluit aan bij de doelstelling behorend bij het ontwikkelprogramma om te komen tot een toekomstbestendige organisatie.

Verbod op asbestdaken in 2024

Vanaf 2024 zijn asbestdaken die in contact staan met de buitenlucht verboden. Dit verbod geldt voor zowel particulieren, bedrijven als (overheids)instellingen. Eigenaren van asbestdaken zijn verantwoordelijk voor de verwijdering van het asbest. Het verbod op asbestdaken zal leiden tot een verhoging van het aantal saneringen en de benodigde inzet bij toezicht. Hier zullen in 2020 extra projectgelden voor nodig zijn.

Om de doelstellingen voor 2024 te behalen is gezamenlijk met de opdrachtgevers het rapport 'Alle daken asbestvrij in 2024 – Bouwstenen voor een Drentse aanpak' uitgewerkt. Met dit rapport als basis hebben provinciale staten van Drenthe op 19 april 2017 € 3,5 miljoen beschikbaar gesteld voor de verdere uitwerking van de asbestaanpak samen met gemeenten en andere partijen.

De provincie en gemeenten zijn zelf actief betrokken binnen dit project. De regie ligt bij de provincie Drenthe die de inhoudelijke voorbereiding en uitvoering grotendeels bij ons heeft belegd. De informatievoorziening loopt via het accounthoudersoverleg. De bestuurlijke afstemming vindt plaats binnen het portefeuillehoudersoverleg binnen de Vereniging Drentse Gemeenten (VDG).

Uitvoering aan het beleid m.b.t. de zeer zorgwekkende stoffen (ZZS)

Bij het aanscherpen van beleid omtrent de luchtemissienormen voor industriële installaties (ZZS) zullen maatwerkprocedures nodig zijn om dit beleid door te laten werken voor de betrokken bedrijven. Er wordt gewerkt aan een gezamenlijk plan van aanpak voor de 3 noordelijke provincies in opdracht van de provincies Fryslân, Groningen en Drenthe.

Overige wetswijzigingen

Naar verwachting zullen de volgende wetsontwikkelingen de aandacht van ons vragen :

- Actualisatieplicht vergunningen van IPPC-bedrijven. Bij publicatie van nieuwe (geactualiseerde) BBT-conclusies van een bepaalde branche dienen de vergunningen van de betrokken bedrijven binnen 4 jaar na publicatie te zijn aangepast. Een BBT-referentiedocument (BREF) is een

document die de beste beschikbare technieken beschrijft. BBT-conclusies vormen de referentie voor toetsing en vaststelling van vergunningsvoorwaarden en actualisatie van deze voorschriften.

- De implementatie en uitwerking van de toetsingsvoorwaarden met betrekking tot het aspect (volks)gezondheid. Dit aspect zal de komende jaren in toenemende mate een belangrijk aandachtspunt gaan vormen bij vergunningverlening en ruimtelijke planontwikkeling. Gezondheid wordt binnen de Omgevingswet een apart beleids- en beoordelingskader. We zullen de implementatie en uitwerking van de toetsingsvoorwaarden afstemmen met de GGD.
- Op 1 januari 2020 stopt het gedoogbeleid behorend bij de Stoppersregeling veehouderijen. Dit vraagt om het toezicht op naleving, en toetsing bij het maken van een eventuele doorstart of invulling met alternatieve bestemmingen.

De klimaatdoelen in relatie tot energiebesparing bij bedrijven

In het klimaatakkoord van Parijs is vastgelegd dat de wereldwijde klimaatopwarming in 2100 beperkt moet zijn tot 2°C vergeleken met het niveau van vóór de opkomst van de industrie. Er wordt gestreefd om die stijging met 2°C te verlagen tot 1,5 graad. In het verlengde hiervan hebben provinciale staten uitgesproken in de vastgestelde Energieagenda 2016 – 2020 dat Drenthe in 2050 energieneutraal wil zijn.

Bovenstaande doelstellingen die de burger en het bedrijfsleven al sterker zullen gaan raken, vragen om concrete maatregelen in het heden. Voor de bedrijven geldt daarvoor de wet- en regelgeving, zoals het Activiteitenbesluit. De ontwikkeling van dit onderwerp binnen bijvoorbeeld het Activiteitenbesluit zorgt voor een steeds sterkere concretisering van vereiste maatregelen die bedrijven bij bepaalde drempelgebruikswaardes moeten treffen.

De urgentie achter genoemde doelstellingen is groot, waardoor het onderwerp en de taak die wij als dienst in hebben prioritair is geworden. Onze verwachting is dat de urgentie tot het treffen van energiebesparende maatregelen in de toekomst nog verder zal toenemen. Dit vraagt om het vergaren en bijhouden van de specifieke vakkennis binnen onze organisatie en het prioritair uitvoeren van energietoezicht op de naleving van de verplichting tot het treffen van de vereiste energiebesparingsmaatregelen bij de bedrijven.

Het toezien op deze wet- en regelgeving is op dit moment onvoldoende meegenomen binnen de Drentse Maat, of anders gezegd de huidige gewenste wijze van uitvoering past niet meer binnen het destijds opgestelde kental. Het verdient aanbeveling de energiebesparing bij de bedrijven bij de evaluatie Drentse Maat te betrekken en vervolgens binnen dit kader te borgen.

De overdracht bevoegd gezag bodemtaken van provincie naar gemeenten

Op dit moment zijn alleen de provincie en de gemeente Emmen het bevoegd gezag in het kader van de Wet bodembescherming. Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet gaat de bevoegdheid van de Wet Bodembescherming van de provincie over naar de gemeenten. Op dit moment voeren wij de bodemtaken van de Provincie in opdracht uit. De verschuiving van de bevoegdheid heeft mogelijk impact op ons werk. Samen met de provincie en de gemeenten zullen wij afspraken maken over de uitvoering van deze taken na inwerkingtreding van de Omgevingswet. Daarbij is het uitgangspunt dat wij in de lijn van onze Gemeenschappelijke Regeling alle bodemtaken blijven uitvoeren.

De uitvoering van de BRZO taken

De uitvoering van de BRZO en RIE4-taken vindt plaats onder direct mandaat van de ODG (omgevingsdienst Groningen). In nauw overleg met de FUMO en de ODG is gewerkt aan de organisatorische uitwerking van de bestuurlijke afspraak tussen het IPO en het Ministerie en de afspraken zoals de noordelijke provinciale besturen die hebben gemaakt. De uitwerkingen zijn begin 2019 vastgesteld. Uitgangspunt is dat de inzet van personele capaciteit vanuit de RUD Drenthe blijft plaatsvinden via detachering van de betrokken medewerkers naar de ODG. De financiële consequenties van het rechtstreeks aan de ODG mandateren en het financieren van de BRZO-taken van de provincie Drenthe worden daarbij inzichtelijk gemaakt en waar nodig verwerkt in onze begroting.

Het wegvallen van de Rijksfinanciering voor advisering externe veiligheid

Wij voeren diverse werkzaamheden uit voor onze deelnemers op het gebied van externe veiligheid. Te denken valt aan de advisering bij ruimtelijke plannen en milieuzoneringsvraagstukken, maar ook bij het beoordelen van een aanvraag voor een vergunning of bij ondersteuning van het toezicht. De uren voor externe veiligheid worden grotendeels in rekening gebracht bij de provincie Drenthe omdat zij in het kader van programma Impuls externe veiligheid 2015-2018 budget ontvangen van het rijk. De verwachting is dat voor 2020 nog budget beschikbaar wordt gesteld, zij het dat deze bijdrage lager zal dan in de voorgaande jaren. In 2021 vervalt de bijdrage. De provincie heeft een deel van dit budget aan ons beschikbaar gesteld. De gemeenten komen voor de keuze te staan om dit aan te vullen (verhoging deelnemers bijdrage) of hierin af te schalen. Aangezien de werkzaamheden veelal betrekking hebben op het toepassen van wet- en regelgeving lijken de wettelijke mogelijkheden tot afschalen begrenst. Dit kan tot een hogere deelnemersbijdrage leiden voor gemeenten.

De uitkomsten van de evaluatie Drentse Maat in 2019

Met onze deelnemers is afgesproken dat in het jaar 2019 een evaluatie van de Drentse Maat zal plaats vinden. Dit uniforme Drentse uitvoeringskader wordt vanaf 2016 toegepast. Een evaluatie van de Drentse Maat kan leiden tot aanpassingen binnen dit kader of tot een geheel nieuw kader.

Naast een terugblik is hierbij ook een blik richting de toekomst van belang, zodat ook dit kader een toekomstbestendig karakter krijgt. Zo kan de relatie worden gelegd met het in het Besluit omgevingsrecht aangegeven en nog vorm te geven risicogericht toezicht en een uniform uitvoerings- en handavingsbeleid met een bijbehorende monitoring meer op kwaliteit en outcome gericht. Ook de Omgevingswet zelf kan, via de herijking van onze producten en diensten met bijbehorende processen leiden tot wijzigingen binnen dit kader.

In samenhang met de actualisering van ons locatiebestand kunnen wijzigingen in de Drentse Maat effect hebben op de bepaling van de deelnemersbijdragen en dus op onze begroting. Het traject van het actualiseren van ons locatiebestand is opgestart in 2018 en zal eind 2019 een geactualiseerd bestand opleveren. Het effect op de begroting en het moment waarop dat verwerkt kan worden is nog niet te bepalen. Dit is mede afhankelijk van de keuzes ten aanzien van het te hanteren uitvoeringskader.

3.3 ORGANISATORISCHE ONTWIKKELINGEN

De meest belangrijke organisatorische ontwikkelingen voor 2020 zijn :

- Het borgen van de grip op productie en financiën en het LOS;
- het realiseren en borgen van een effectieve en efficiënte digitale aanlevering van informatie door onze opdrachtgevers;
- Het sluitend krijgen van de beleidscyclus, door het vaststellen van gezamenlijke doelen en bijbehorend uniform uitvoerings- en handhavingsbeleid;
- Het verder uitvoeren van het ontwikkelprogramma waarin wij onze basis verder op orde brengen en ons toekomstbestendig door ontwikkelen;
- De implementatie en uitvoering van een strategische personeelsplanning;
- Het eindigen van de package deals met gemeente Emmen en de provincie in 2021;
- Het opstarten van het aanbestedingstraject voor het zaakstelsel;
- Uitvoering geven aan dataveiligheid (AVG)
- De organisatorische voorbereiding op de invoering van de Omgevingswet per 2021;
- De invoering van de WNRA (wet normalisering rechtspositie ambtenaren).

Borgen van de grip op productie en financiën en het LOS

Op basis van het integrale onderzoek door SeinstravandelAar zijn in 2017 de volgende prioritaire projecten opgestart :

- De professionalisering van de financiële functie;
- Het verbeteren van de digitale aanlevering door onze opdrachtgevers;
- De herimplementatie van ons zaakstelsel LOS.

In 2019 zal het project professionalisering van de financiële functie verder worden afgerond. Dat in 2020 de basis staat met betrekking tot de professionalisering van de financiële functie, betekent niet dat dit onderwerp dat jaar geen aandacht meer nodig heeft. Zo zal in 2020 verdere borging van de bijbehorende processen plaatsvinden. Ook zal er voortdurend aandacht zijn aan het verbeteren van het in control zijn op onze productie in relatie tot onze financiën, om onze voorspellende waarde op de productie en financiën te verhogen en tijdige bijsturing mogelijk te maken.

De projecten Werkprocessen LOS op orde en Locatiebestand op orde zijn in 2018 opgestart, waarbij we verwachten dat eind 2019 het LOS op basis van de huidige wet- en regelgeving meer effectief is ingericht en ons locatiebestand is opgeschoond en verrijkt. Zodra de effecten van de Omgevingswet op de te leveren diensten en werkprocessen helder zijn, zullen deze werkprocessen in 2020 moeten worden aangepast op de nieuwe, met de deelnemers afgestemde werkwijze. Ook voor de LOS-projecten geldt dat de zaag scherp gehouden moet worden: het locatiebestand dient continu actueel gehouden te worden en de werkprocessen moeten gaan aansluiten bij het kader van de Omgevingswet.

De verwachting is dat er in 2020 ook inzet nodig is om de basis wat betreft de digitale uitwisseling op een gewenst niveau te krijgen. Dit wordt onder hieronder verder toegelicht.

Het realiseren van een effectieve en efficiënte digitale aanlevering

De verbetering van digitale uitwisseling en opdrachtverlening is van groot belang om onze voor de taken efficiënt en op een goed niveau uit te kunnen voeren. Het realiseren van deze digitale

aanlevering is als prioritair project in 2017 opgestart. Het op orde brengen van de digitale aanlevering is als een van de randvoorwaarden benoemd voor het kunnen laten vervallen van de 5% incidentele bijdrage van de deelnemers. Er is een projectplan opgesteld waarin met alle deelnemers – zowel individueel als collectief – het proces van digitale uitwisseling en opdrachtverlening wordt verbeterd. De regie voor het overkoepelende project ligt bij ons. Binnen het project is iedere deelnemer verantwoordelijk voor de aansturing, organisatie en financiering van het eigen aandeel. De quick wins zijn inmiddels in kaart gebracht. In 2019 verwachten we dat in ieder geval de geïnventariseerde quick wins bij onze deelnemers zijn doorgevoerd. Aanvullende maatregelen zijn hiernaast nog nodig om te komen tot de gewenste optimale wijze van digitale aanlevering van informatie. We verwachten dat dat dit einddoel nog niet in 2019 is gehaald en het project een doorloop kent in 2020. In 2019 zal gestart worden met het tweede deel van het project : een gedragen advies maken over een toekomstbestendige oplossing voor archivering en uitwisseling van milieudossiers.

Het sluitend krijgen van de beleidscyclus

Samen met onze opdrachtgevers zullen beleidsdoelen worden vastgesteld in het kader van het te formuleren vereiste uniforme uitvoerings- en handhavingsbeleid. Dit onderwerp maakt deel uit van het ontwikkelprogramma en kent raakvlakken met de evaluatie Drentse Maat en de wettelijke procescriteria die gelden voor de uitvoering en organisatie. Vooruitlopend daarop is in 2018 een traject gestart met onze opdrachtgevers om (stap voor stap) een monitoring te ontwikkelen die de kwaliteit en outcome binnen de uitvoering van een jaarprogramma in beeld gaat brengen.

Het verder uitvoeren van het ontwikkelprogramma

Om in 2020 te komen tot een toekomstbestendige en robuuste organisatie zal de totale opgave benoemd in de voornoemde onderzoeken - het onderzoek van SeinstravandeLaar en de Tussenevaluatie RUD Drenthe 2014-2015 - moeten worden uitgevoerd. Op basis van het bestuurlijk uitgangspunt en gebaseerd op de nieuwste inzichten en ontwikkelingen zal in het eerste kwartaal van 2019 het Ontwikkelprogramma 2019-2020 en de bijbehorende fasering en planning met een aan de uitvoering gekoppelde begroting ter besluitvorming worden aangeboden aan de verschillende gremia.

Het Ontwikkelprogramma kent een gefaseerde opbouw, waarbij de concretisering van inhoud, doorlooptijd en benodigd budget gaandeweg vorm krijgt. Er volgt een prioritering van de onderdelen van de ontwikkelopgave, gebaseerd op een risicoanalyse en mede afhankelijk van de bestuurlijke wens en organisatorische noodzaak. Hieraan gerelateerd worden ook de tijdsvolgorde, de benodigde aansturing voor de verschillende onderdelen in de ontwikkelopgaven en de vrij te maken capaciteit voor het Ontwikkelprogramma verder uitgewerkt.

In het Ontwikkelprogramma worden ook de al lopende projecten en opgaven opgenomen die bijdragen aan de doelstelling. Hiermee wordt bereikt dat de onderlinge afstemming tussen de diverse onderdelen wordt geoptimaliseerd. Bij de uitwerking van de programma-organisatie zal nadrukkelijk aandacht worden besteed aan de betrokkenheid vanuit de deelnemers, zowel ambtelijk, bestuurlijk als politiek.

De implementatie en uitvoering van een strategische personeelsplanning (SPP)

Het plan en kader van de Strategische personeelsplanning zal begin 2019 worden opgesteld en een meerjarig implementatietraject kennen, waardoor het ook voor 2020 een belangrijke organisatorische ontwikkeling betreft. Onder strategische personeelsplanning verstaan we : het

voorbereiden, vormgeven en implementeren van beleid rondom instroom, doorstroom en uitstroom van personeel, waardoor de juiste personen op de juiste momenten aanwezig zijn op de juiste plaats in de organisatie, teneinde de werkzaamheden uit te kunnen voeren, benodigd voor het behalen van de strategische doelen. Uitgangspunt voor deze SPP is de inhoudelijke opgave waar de organisatie voor staat. Bij de nadere uitwerking van de SPP zal ook nadrukkelijk worden nagegaan of de huidige organisatiestructuur voldoende aansluit.

In 2019 en 2020 zullen op basis van het in 2019 vastgestelde kader inventariserende werkzaamheden en analyses worden uitgevoerd waarmee het kader concreet wordt vertaald naar onze organisatie.

Dit levert de basis voor de verdere implementatie. Onderdeel van de strategische personeelsplanning kan zijn dat een generatiepact binnen onze organisatie wordt ingevoerd.

Bij de op basis van deze strategische personeelsplanning ingezette ontwikkeling zullen onze medewerkers intensief worden betrokken.

De Packagedeals met gemeente Emmen en de provincie Drenthe eindigen op 1 januari 2021

Wij hebben met de provincie Drenthe en de gemeente Emmen afspraken gemaakt over onze huisvesting in Assen (provinciehuys) en in Emmen (gemeentehuis), ICT ondersteuning, personeels- en salarisadministratie en ondersteuning in de financiële administratie. Deze afspraken zijn vastgelegd in een dienstverleningsovereenkomst (DVO). Deze overeenkomsten hebben een looptijd tot 1 januari 2021. In 2019 zal in overleg met de provincie Drenthe worden gekomen tot overname van de taken ten aanzien van financiële administratie, interne controle en personeelsadministratie. Voor de huisvesting en ICT-ondersteuning wordt geopteerd voor mogelijkheid tot verlenging van de packagedeals met 2 jaar, zoals in de overeenkomst is vastgelegd. Dit om de organisatie de komende 2 jaar niet te belasten met de inspanning en onrust die wijziging van huisvesting en ICT-ondersteuning met zich mee zou brengen.

Het opstarten van het aanbestedingstraject voor het zaakstelsel

De overeenkomst met Genetics over het gebruik van het zaakstelsel LOS is aangegaan voor de duur van zeven jaar en negen maanden. Dat betekent dat in 2020 de eerste interne voorbereidende werkzaamheden moeten worden uitgevoerd voor het opstarten van een nieuw aanbestedingstraject voor een zaakstelsel. In deze begroting is daarvoor al een projectbudget opgenomen.

Dataveiligheid en IT omgeving

Per 25 mei 2018 is in Nederland de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) van toepassing. Per die datum moeten alle bedrijven en overheidsinstanties voldoen aan deze nieuwe Europese privacyverordening ter bescherming van persoonsgegevens en de privacy van de burger. We hebben naar aanleiding van de nieuwe wetgeving het Informatiebeveiligings- en privacy beleid vastgesteld. In het beleid is beschreven hoe binnen onze organisatie richting en invulling wordt gegeven aan informatiebeveiliging en privacy. Het uitvoeren van het beleid heeft niet alleen gevolgen voor de interne bedrijfsvoering maar ook voor het bevoegd gezag, waar wij producten aan leveren maar ook delen van de bedrijfsvoering inkopen, en de leveranciers van onze informatiesystemen. We hebben een tweetal medewerkers zodanig opgeleid om uitvoering te geven aan het vastgestelde informatiebeveiligings- en privacybeleid waarin de AVG in is meegenomen.

De organisatorische voorbereiding op de invoering van de Omgevingswet per 2021

De voorziene invoering van de Omgevingswet met ingang van 2021 vraagt uiterlijk in 2020 om de doorvoering van adequate organisatorische aanpassingen op basis waarvan wij onze (op de

Omgevingswet herijkt) producten en bijbehorende processen voor onze deelnemers optimaal kunnen uitvoeren. Het voorbereiden op de Omgevingswet is in gang gezet door een project op te starten waarin – in nauwe afstemming met onze deelnemers – wordt toegewerkt naar een adequaat implementatietraject. Dit project vormt onderdeel van het ontwikkelprogramma.

De invoering van de WNRA (wet normalisering rechtspositie ambtenaren)

Bij de inwerkingtreding van de WNRA kan worden uitgegaan van 1 januari 2020. Dat betekent dat de meeste werkzaamheden die inherent zijn aan de uitvoering van deze wet in 2019 plaats zullen gaan vinden. In 2020 zal de inwerkingtreding met name in het eerste half jaar nog inzet vragen. Te denken valt aan het informeren van de medewerkers en de werkzaamheden die voort kunnen komen uit mogelijke bezwaarprocedures.

3.4 VERLENGING VAN DE 5% INCIDENTELE EXTRA DEELNEMERSBIJDRAGE

Binnen het onderzoek van SeinstravandeLaar zijn de volgende aanbevelingen gedaan om de basis op orde te krijgen :

- Herbezien van de efficiencykorting en een structurele verhoging van 5% van het totale budget.
- Incidentele verhoging van 5% van het totale budget die, indien is voldaan aan een aantal randvoorwaarden, met ingang van 2020 weer kan worden verlaagd. Die kritische randvoorwaarden zijn:
 - De RUD Drenthe heeft haar basis op orde;
 - Het LOS is geïmplementeerd;
 - De deelnemers hebben hun dossiers op orde en alle documenten zijn gedigitaliseerd.
- Het beschikbaar stellen van een extra investeringsbudget met een richtinggevend bedrag van circa € 1.73 Mio voor de uitvoering van het ontwikkelprogramma.

Bij het opstellen van onze jaarprogramma's 2018 en 2019 blijkt echter dat de uitvoering van onze taken op het gebied van de Drentse Maat en niet-Drentse Maat strak past binnen de beschikbare middelen en dat er naast deze taken structureel te weinig ruimte beschikbaar is voor noodzakelijke ontwikkeling, implementatie van nieuwe wet- en regelgeving of de door de deelnemers gewenste intensivering van de uitvoering (o.a. Drentse Prioriteiten). Voor het jaar 2020 zal daarom in ieder geval verlenging van de incidentele 5% extra deelnemersbijdrage noodzakelijk zijn.

De hier genoemde onderwerpen zijn inmiddels opgenomen in het ontwikkelprogramma om de organisatie structureel op orde te krijgen. De onderbouwing voor het verlengen in 2020 van de 5% extra incidentele deelnemersbijdrage is daarmee gelegen in het ontwikkelprogramma en niet in de reguliere taken. Door met de extra 5% de kosten voor het ontwikkelprogramma te financieren wordt daarvoor geen apart investeringsbudget aangevraagd.

In het onderzoek van SeinstravandeLaar is geconcludeerd dat binnen de organisatie te weinig ontwikkelkracht aanwezig is. Dit gebrek aan ontwikkelkracht heeft door de jaren heen gezorgd voor een achterstand waardoor SeinstravandeLaar tot de aanbeveling komt om via een ontwikkelprogramma met bijbehorend investeringsbudget een inhaalslag te maken. Om een dergelijke situatie in de toekomst te voorkomen is het belangrijk om, als in de loop van 2019 middels de evaluatie van de Drentse maat over het uitvoeringsniveau wordt gesproken, voldoende ruimte te reserveren voor het toekomstbestendig kunnen houden van de organisatie.

3.5 OPZET VAN DE BEGROTING

Om meer grip te krijgen op onze financiën en om te voldoen aan alle eisen van het BBV is de opzet van de begroting vernieuwd. Vanaf de begrotingswijziging 2018 wordt gewerkt met deze opzet. Transparanter, completer en volgens de geldende wettelijke normen. De verschillende gremia van opdrachtgevers en eigenaren hebben meegedacht over de opzet van de nieuwe begroting. De begroting 2020 volgt deze opzet en voldoet daarmee aan alle eisen in wet- en regelgeving.

4 PROGRAMMAPLAN

4.1 DE PROGRAMMA'S

Het BBV vereist dat de begroting in verschillende programma's wordt weergegeven. Vanaf de begrotingswijziging 2018 is ervoor gekozen om een apart programma voor Milieu – projecten & leges op te nemen. Hierdoor bestaat het oorspronkelijke programma Milieu nu uit twee programma's: het programma Milieu – regulier en het hierboven genoemde programma Milieu – projecten & leges. Zo kan beter onderscheid gemaakt worden tussen de reguliere taken (Drentse Maat en Niet-Drentse Maat) die wij voor de deelnemers uitvoeren en de apart gefinancierde projecten. Deze opzet wordt in de begroting 2019 gecontinueerd.

Voor de uitvoering van het Ontwikkelprogramma 2018-2020 is in de begrotingswijziging 2018 voor het eerst het programma Organisatieontwikkeling toegevoegd. Hiervoor is een separaat investeringsbudget noodzakelijk. Vanuit het advies en bijbehorend indicatieve investeringsbudget vanuit de aanbevelingen van SeinstravandeLaar is een ontwikkelprogramma opgesteld voor 2019-2020. Eerder was in de begrotingswijziging 2018 al het voor 2018 indicatief gevraagde deel van het investeringsbudget opgenomen. Met de begrotingswijziging 2019 en voorliggende begroting 2020 worden de investeringskosten verwerkt met een gefaseerde inzet voor de jaren 2019 en 2020. Dit programma wordt dus ook in stand gehouden in 2020.

Volgens het BBV dienen de algemene dekkingsmiddelen, de heffing VPB en het bedrag voor onvoorzien apart in het programmaplan uiteengezet te worden. Daarnaast worden de kosten van de overhead in een apart programma getoond en dienen de kosten van de andere programma's exclusief overheadkosten getoond te worden.

Tabel 1: Hoofdoverzicht baten en lasten 2020 overeenkomstig indeling BBV

Bedragen x € 1.000	Baten	Lasten	Saldo
Programma Milieu - regulier	13.910	9.620	4.290
Programma Milieu - projecten & Leges	473	423	50
Programma organisatieontwikkeling	685	685	0
Overhead	-	4.204	-4.204
Algemene dekkingsmiddelen	-	-	-
Heffing VPB	-	-	-
Bedrag onvoorzien	-	125	-125
Saldo van baten en lasten vóór mutaties reserve	15.069	15.057	10
<u>Toevoeging en onttrekking reserves</u>	-	-	-
Toevoeging aan reserves	-	-	10
Onttrekking aan reserves	-	-	-
Saldo van baten en lasten na mutaties reserves	-	-	-

In onze Kaderbrief 2020 is aangegeven dat er indexering wordt toegepast op basis van de index loonvoet sector overheden en de prijsindex netto materiële overheidsconsumptie. In de exploitatiebegroting die is opgenomen in de Kaderbrief is de deelnemersbijdrage echter ten onrechte niet geïndexeerd. Dat betekent dat de geïndexeerde deelnemersbijdrage in deze begroting in lijn loopt met de beschreven uitgangspunten van de Kaderbrief 2020, doch in cijfermatige uitwerking afwijkt van de Kaderbrief 2020.

Elk van de programma's in het bovenstaande overzicht wordt hieronder verder toegelicht.

4.2 PROGRAMMA MILIEU – REGULIER

Het programma Milieu - regulier bestaat uit twee onderdelen:

- Drentse Maat
- Niet-Drentse Maat

Wat willen we bereiken?

De RUD Drenthe draagt bij aan een veilige, duurzame en gezonde leefomgeving. Dit doen we door milieutaken in de hele provincie Drenthe uit te voeren in opdracht van de aangesloten gemeenten en de provincie Drenthe.

Wat gaan we daarvoor doen?

Drentse Maat

De Drentse Maat taken omvatten circa 60% van onze werkzaamheden en worden voor alle deelnemers uitgevoerd volgens eenzelfde kwaliteitsniveau. De Drentse Maat taken bestaan op hoofdlijnen uit:

- Meldingen en aanvragen voor een vergunning
- Toezicht

Meldingen en aanvragen voor een vergunning

Het werk begint vaak met een vooroverleg. We nemen aanvragen voor een milieuvergunning in behandeling. Tijdens zo'n procedure wordt beoordeeld of het verlenen van een vergunning mogelijk is. Hierbij wordt rekening gehouden met de invloed die de activiteiten hebben op de leefomgeving. De voorschriften staan altijd in verband met de activiteiten van een inrichting. Vaak is het nodig adviezen (geluid, bodem, milieu effecten rapportage) bij specialisten binnen onze dienst in te winnen. Er wordt een formele procedure gevolgd, die enige weken tot maanden in beslag neemt. Voor activiteiten die minder belastend zijn voor de omgeving kan worden volstaan met een milieumelding. In dat geval zijn algemene voorschriften voor de werkzaamheden van het bedrijf uit het Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer (Activiteitenbesluit) van toepassing. Voor delen van een vergunningplichtige situatie kan het Activiteitenbesluit ook van toepassing zijn. Soms is maatwerk nodig en worden er maatwerkvoorschriften gemaakt voor de melding. Die worden vastgelegd met een besluit. Dit kan zich voordoen bij bijvoorbeeld een horecabedrijf in een bepaalde omgeving. De geluidsvoorschriften zijn in dat geval van toepassing voor die specifieke situatie.

Ook het beoordelen van meldingen in het kader van het Besluit bodemkwaliteit valt onder de Drentse Maat, waarbij de bodemkwaliteit wordt beschermd bij de toepassing van grond of bouwstoffen.

Toezicht

Wij voeren toezicht uit op inrichtingen en activiteiten die vanuit de milieuaspecten (veiligheid, lucht, geluid, energie, afval, bodem e.d.) invloed kunnen hebben op de kwaliteit van de leefomgeving. Zo'n inrichting behoort te beschikken over een milieuvergunning of een melding te hebben gedaan op

grond van de milieuregelgeving. De invloed die het bedrijf kan hebben op de omgeving bepaald of een vergunning nodig is of volstaan kan worden met een melding. Hieraan zijn voorschriften verbonden, waaraan de inrichting zich moet houden. De inrichtingen die chemische stoffen gebruiken krijgen meer voorschriften, dan de bakker in het winkelcentrum.

Deze inrichtingen/activiteiten worden regelmatig bezocht door onze toezichthouders ("milieu-inspecteurs"). Indien een inrichting niet voldoet aan de voorschriften wordt in overleg gekeken naar oplossingen van de geconstateerde problemen. Als een inrichting de problemen niet oplost, dan wordt een procedure opgestart om de inrichting daartoe te dwingen. Als de inrichting niet wil meewerken kan in het uiterste geval een inrichting gesloten worden. Ook bestaat de mogelijkheid dat een proces-verbaal wordt opgemaakt.

Indien nodig wint een toezichthouder specialistisch advies in bij één van onze specialisten.

Naast het toezicht bij inrichtingen valt ook het volgende toezicht onder de Drentse Maat:

- Toezicht in het kader van het Besluit bodemkwaliteit, bij calamiteiten bodem en bij niet ernstige gevallen van bodemsanering
- Ketentoezicht. Deze vorm van toezicht richt zich op processen waar verschillende organisaties als schakels in een keten bij betrokken zijn (zoals bij afvalverwerking of asbestverwijdering). Dat gebeurt omdat het nalevingsgedrag van een afzonderlijk bedrijf sterk wordt bepaald door het gedrag van voorgaande of volgende schakels.

Niet-Drentse Maat

De Niet Drentse Maat taken worden per deelnemer verschillend ingevuld. De een maakt er meer gebruik van dan de ander. Per jaar worden in het jaarprogramma op detailniveau afspraken gemaakt over de uitvoering van de taken per deelnemer. De taken bestaan uit:

- Bodem (voor zover niet opgenomen in Drentse Maat)
- Geluid, lucht en externe veiligheid voor andere zaken dan vergunningverlening en toezicht
- Asbest, beoordeling van sloopmeldingen en het toezicht hierop
- Juridische ondersteuning voor andere zaken dan vergunningverlening en toezicht
- Milieu specialistische taken voor andere zaken dan vergunningverlening en toezicht
- Projecten (niet zijnde de projecten die separaat ingekocht worden)
- Vergunning ontbranden/melden vuurwerk en het toezicht hierop
- Ontheffing TUG en het toezicht hierop

Administratieve ondersteuning Drentse en niet-Drentse Maat

Bij de uitvoering van onze taken in het kader van de Drentse Maat en niet-Drentse Maat behoort ook de administratieve ondersteuning via de centraal georganiseerde Front-Office. Deze direct-productieve inzet wordt afzonderlijk begroot en is naar rato toegerekend aan de begrote inzet voor de Drentse en de Niet-Drentse Maat taken.

Wat zijn de bijbehorende baten en lasten van programma Milieu-regulier?

Tabel 2: Baten en lasten uitvoering programma Milieu-regulier

Bedragen x € 1.000	
	2020 (Begroting)
Baten	
Drentse Maat (DM)	8.445
Niet Drentse Maat (NDM)	5.465
Totaal baten	13.910
Lasten	
Drentse Maat (DM)	5.841
Niet Drentse Maat (NDM)	3.780
Totaal lasten	9.620
Saldo baten en lasten	4.290

Tarief

Het uitgangspunt bij het uurtarief is dat deze volledig kostendekkend is en dat geen exploitatietekort of minimaal overschot wordt behaald in 2020. Uitgangspunt is tevens dat het uurtarief gelijk is voor alle deelnemers en alle producten. Het tarief wordt berekend op basis van de lasten per fte (inclusief de lasten voor overhead), gedeeld door het aantal productieve uren. Het uurtarief 2020 is € 96,25.

4.3 PROGRAMMA MILIEU – PROJECTEN & LEGES

Wat willen we bereiken?

Onder dit programma verstaan we de projecten die onze deelnemers ons laten uitvoeren en die geen onderdeel zijn van de Niet-Drentse Maat. Gedurende het jaar kunnen deelnemers nog met ons afspraken maken om projecten te laten uitvoeren. De doelstellingen kunnen per project verschillen. Ook de legestaken die wij uitvoeren voor de provincie Drenthe vallen onder dit programma.

Wat gaan we daarvoor doen?

Voor 2020 is nog niet bekend welke projecten uitgevoerd worden. Op basis van realisaties van voorgaande jaren is de verwachting dat er tenminste €250K budget beschikbaar is voor projecten. Hierbij wordt bewust uitgegaan van een lage raming omdat de uitvoering van projecten kostenneutraal verloopt. De verwachting bij de legesopbrengsten is dat deze 223K bedragen. De legeskosten zijn gelijk aan 173K.

Tabel 3: Baten en lasten uitvoering Programma Milieu - Projecten en leges

Bedragen x € 1.000	
	2020 (Begroting)
<u>Baten</u>	
Programma Milieu - projecten	250
Legesopbrengsten	223
Totale baten	473
<u>Lasten</u>	
Programma Milieu - projecten	250
Legeskosten	173
Totale lasten	423
Saldo baten en lasten	50

4.4 PROGRAMMA ORGANISATIEONTWIKKELING

Het programma organisatieontwikkeling heeft als doel de RUD Drenthe door te ontwikkelen naar een toekomstbestendige en robuuste organisatie. We gaan doen wat nodig is binnen de beschikbare kaders voor een optimaal milieurendement.

Uitgangspunt voor het Ontwikkelprogramma zijn de aanbevelingen van het rapport Seinstravandelaar en de Tussenevaluatie 2014-2015. Tevens is het project Omgevingswet in het Ontwikkelprogramma opgenomen. Daarmee omvat het Ontwikkelprogramma een omvangrijke opgave waar we samen met onze eigenaren, opdrachtgevers en bestuurders voor staan. We hebben elkaar nodig om deze ontwikkeling te bestendigen. Gekozen is voor een programma van ca. twee jaar om aan te sluiten bij de invoering van Omgevingswet per 1-1-2021. De uitvoering van het Ontwikkelprogramma gebeurt met als uitgangspunt dat de gemaakte afspraken in de jaarprogramma's 2019 en 2020 daardoor niet worden aangetast.

Vanuit de raden en staten van de deelnemers is ook het nadrukkelijke verzoek gekomen aangehaakt te blijven bij het Ontwikkelprogramma. Wij zullen bij onze reguliere rapportages ook expliciet aandacht besteden aan de voortgang en resultaten uit het Ontwikkelprogramma.

Bedragen x € 1.000	
	2020 (Begroting)
Baten	
Ontwikkelprogramma	685
Totale baten	685
Lasten	
Ontwikkelprogramma	685
Totale lasten	685
Saldo baten en lasten	0

In deze tabel zijn de baten en lasten opgenomen conform het Ontwikkelprogramma RUD Drenthe 2019-2020. Omdat het een meerjarig programma betreft zal het restantbudget 2019 worden overgeheveld naar 2020 en eventueel restantbudget 2020 naar 2021 of als voordelig saldo aan de algemene reserve worden toegevoegd na afronding van het Ontwikkelprogramma.

4.5 ALG. DEKKINGSMIDDELEN, OVERHEAD, VENNOOTSCHAPSBELASTING, ONVOORZIEN

Algemene dekkingsmiddelen

De algemene dekkingsmiddelen zijn inkomsten waarvoor geen bestedingsdoel is bepaald. Omdat wij RUD Drenthe enkel specifieke dekkingsmiddelen kennen, is deze post niet op ons van toepassing.

Overhead

Het BBV schrijft voor dat overheadkosten afzonderlijk worden begroot. Zij maken dus niet langer aan de lastenkant onderdeel uit van beleidsprogramma's. Op deze manier wordt beoogd om meer inzicht te geven in de overheadkosten voor de organisatie als geheel. De volgende kosten worden conform het BBV voor onze dienst tot de overhead gerekend:

- Directeur
- Teamleiders
- Secretariaat (incl. directiesecretaris)
- Adviseurs (I&A, HRM, Financiën/Controlling, Informatievoorziening)
- Ondersteunende PIOFACH-taken (Personeel, Informatievoorziening, Organisatie, Financiën, Administratieve organisatie, Communicatie en Huisvesting), wanneer deze niet één op één op het primaire proces kunnen worden gekoppeld (zoals de gebruikerskosten voor LOS).

Door de overhead te centraliseren in één post, zijn de lasten voor de programmaonderdelen aanzienlijk lager dan voorheen. Op de baten heeft deze verandering geen invloed omdat (grotendeels) wordt afgerekend tegen een integraal uurtarief.

Bedragen x € 1.000	
<u>Baten</u>	2020 (Begroting)
Overhead	0
Totale baten	0
<u>Lasten</u>	
Overhead	4.204
Totale lasten	4.204
Saldo baten en lasten	-4.204

Vennootschapsbelasting (Vpb)

Het BBV schrijft voor dat de heffing vennootschapsbelasting wordt uiteengezet in een separate post. Deze post is niet van toepassing op onze organisatie. Vennootschapsbelasting dient namelijk te worden afgedragen door een overheidsonderneming bij activiteiten die voor de Vpb gelden als onderneming en waarop geen objectvrijstellingen van toepassingen zijn. Het uitgangspunt van de

RUD Drenthe is dat, voor de activiteiten van de RUD Drenthe die kwalificeren als onderneming, zij in principe enkel die activiteiten onderneemt waarvoor sprake is van objectvrijstelling.

Onvoorzien

Het vernieuwde BBV schrijft voor dat de post 'onvoorzien' eveneens apart getoond dient te worden. De RUD Drenthe heeft een bedrag van € 125.000,- opgenomen voor onvoorzien. Het is op grond van de Financiële Verordening beleid om het eigen vermogen van de RUD Drenthe tot maximaal 10% van de begroting toe te laten nemen.

Bestuurlijk is de wens geuit om de algemene reserve van verbonden partijen – dus ook van de RUD Drenthe – zo laag mogelijk te houden. Als daarvoor zou worden gekozen zou per jaar met de deelnemers naar rato worden afgerekend als er een eventueel overschot ontstaat. Indien zich tegenvallers voordoen bij de RUD Drenthe dan zal de RUD Drenthe zich tot de deelnemers gaan wenden voor een verhoging van de deelnemersbijdrage.

Het is wenselijk om het weerstandvermogen voldoende hoog te houden om de financiële risico's van de RUD Drenthe te kunnen dekken en gedurende het jaar geen stagnatie te laten ontstaan in verband met extra besluitvormingsprocedures. Op het weerstandvermogen van de RUD Drenthe wordt verder ingegaan in de Paragrafen.

Bedragen x € 1.000	
	2020 (Begroting)
Baten	
Onvoorzien	0
Totale baten	0
Lasten	
Onvoorzien	125
Totale lasten	125
Saldo baten en lasten	-125

5 PARAGRAFEN

Het BVV vereist verschillende paragrafen. Drie daarvan zijn niet van toepassing op de RUD Drenthe en worden daarom niet uitgewerkt.

- Grondbeleid is niet van toepassing omdat de RUD Drenthe geen eigen grond bezit;
- Verbonden partijen is niet van toepassing omdat de RUD Drenthe geen verbonden partijen heeft (het is zelf een verbonden partij);
- Onderhoud kapitaalgoederen is niet van toepassing omdat het kantoor waarin de RUD Drenthe gehuisvest is, wordt gehuurd en er verder geen voor deze paragraaf relevante activa zijn;
- De vennootschapsbelasting is niet van toepassing omdat het uitgangspunt van de RUD Drenthe is dat, voor de activiteiten van de RUD Drenthe die kwalificeren als onderneming, zij in principe enkel die activiteiten onderneemt waarvoor sprake is van objectvrijstelling.

Voorgaande betekent dat de volgende verplichte paragrafen wel zijn opgenomen:

- Paragraaf leges / lokale heffingen
- Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing
- Paragraaf financiële kengetallen
- Paragraaf bedrijfsvoering
- Paragraaf personele ontwikkelingen

5.1 PARAGRAAF LEGES / LOKALE HEFFINGEN

De RUD Drenthe heeft in haar eigen beleid geen lokale heffingen. Voor de provincie Drenthe is de RUD Drenthe wel gemandateerd om de heffingen van de leges uit te voeren. Dit betreft leges voor de luchtvaart en de Wabo. De inning van de leges is gebaseerd op de Legesverordening van de provincie. De RUD Drenthe heeft met de provincie de afspraak gemaakt dat het verschil tussen de inkomsten en de uitgaven bij de leges de dekking is voor de administratieve ondersteuning voor het innen van de leges. Per saldo is het innen van de leges dus een budgetneutraal project.

5.2 PARAGRAAF WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING

Weerstandsvermogen

Bij het weerstandsvermogen gaat het om de mate waarin de RUD Drenthe in staat is middelen vrij te maken om substantiële tegenvallers op te vangen, zonder dat dit betekent dat het beleid veranderd moet worden. Een buffer is daarom wenselijk. Bij het weerstandsvermogen gaat het dus om de robuustheid van de begroting. Voor de RUD Drenthe is bepaald dat de kosten, die niet uit andere inkomsten kunnen worden gedekt, ten laste van de deelnemende organisaties komen. Dat impliceert dat de financiële gevolgen van risico's, die niet binnen de begroting van de RUD Drenthe kunnen worden opgevangen, uiteindelijk ten laste van de deelnemende organisaties zullen worden gebracht. Deze bepaling zou tot de opvatting kunnen leiden, dat het voor de RUD Drenthe niet nodig is om over weerstandsvermogen te beschikken. Daartegen staan de volgende argumenten:

- De RUD Drenthe is een zelfstandige rechtspersoon met eigen bevoegdheden en verantwoordelijkheden;

- Het is onwerkbaar voor de RUD Drenthe (en voor de provincie en gemeenten) als de RUD Drenthe zich voor iedere tegenvaller tot hen moet wenden, met het verzoek om een (incidentele of structurele) verhoging van de bijdrage.

Door de deelnemers is expliciet uitgesproken dat het niet wenselijk is als iedere gemeenschappelijke regeling een groot eigen vermogen opbouwt. Daarom heeft het eerder de voorkeur om wat meer ruimte in de post onvoorzien te creëren. En dus de komende jaren geen geld op de begroting te reserveren om het eigenvermogen actief aan te vullen. Dit laat onverlet dat in de Financiële Verordening is bepaald dat het eigen vermogen vanuit eventuele positieve rekeningresultaten zal worden aangevuld tot een maximum van 10% van de begroting.

Er is in de begroting 2020, naast de meerjarig opgenomen post voor onvoorziene uitgaven van € 125.000, geen extra ruimte gecreëerd voor onvoorziene uitgaven. Wel wordt door het opstellen van een realistischer jaarprogramma de kans op extra onvoorziene uitgaven verkleind. Door de uitvoerings(kosten) goed te monitoren en tijdig tot bijsturing van het programma over te gaan wordt getracht risico's binnen de begroting op te vangen.

De RUD Drenthe heeft ultimo 2018 een totaal eigen vermogen van € 797.316. Hiervan is € 541.680,- algemene reserve en € 275.000,- een bestemmingsreserve (bron: jaarstukken 2018). Voor de financiering van het Ontwikkelprogramma RUD Drenthe is voor 2019 een extra financiering benodigd van € 756.250. Dit bedrag wordt onttrokken uit de reserves, waardoor ultimo 2019 nog een eigen vermogen resteert van € 41.066 (exclusief exploitatieresultaat 2019). In onderhavige begroting is nog wel een post onvoorzien van € 125.000 opgenomen.

Op basis van de hieronder uiteengezette benodigde weerstandsvermogen is de ratio tussen aanwezige en benodigde weerstandsvermogen onvoldoende om de risico's met een eigen reserve af te dekken. Dit betekent dat indien één van de aangegeven risico's zich voordoet het weerstandsvermogen onvoldoende is om deze te dekken en er een extra beroep zal moeten worden gedaan op de deelnemers.

Financiële risico's

De omvang van het weerstandsvermogen van de RUD Drenthe is gerelateerd aan de risico's die de organisatie loopt. Deze risico's zijn in kaart gebracht en ook financieel vertaald. Hierbij is rekening gehouden met reeds getroffen maatregelen, zoals verzekeringen.

Een aantal van de (financiële) risico's voor de RUD Drenthe worden in onderstaande tabel vermeld. In het model zijn risicobeoordeling en -kwantificering gehanteerd, zoals aanbevolen door het Ministerie van BZK. Deze risico's geven inzicht in het benodigde weerstandsvermogen (zie onderstaande tabel). Hierbij worden kleinere risico's geacht onderdeel te zijn van de reguliere bedrijfsvoering. De vermenigvuldiging met de wegingsfactoren impact en frequentie geeft het bedrag aan dat beschikbaar moet zijn als weerstandsvermogen om de risico's te kunnen opvangen.

No	Categorie	Omschrijving	Effect	Financieel	Impact	Frequentie	Benodigde weerstandsvermogen
1	Personeel	Ziekteverzuim	Productieverlies	€160.000	3	5	€160.000
2	Personeel/ bedrijfsvoering	Digitaal werken	Productieverlies	€ 80.000	2	4	€ 60.000
3	Personeel/ bedrijfsvoering	Informatievoorziening	Productieverlies	€ 73.000	3	4	€ 54.750
3	Personeel/ bedrijfsvoering	Strategische personeelsplanning	Productieverlies	€ 300.000	4	4	€225.000
Totaal							€445.000

Klasse / impact	Geschat financieel effect	Wegings-factor
1	< € 50.000	€ 25.000
2	€ 50.001 – € 100.000	€ 75.000
3	100.001 – € 250.000	€ 175.000
4	€ 250.001 – € 1.000.000	€ 625.000
5	> € 1.000.000	€ 1.000.000

Klasse/frequentie	Kans	Wegings-factor
1	1 keer per 10 jaar of minder	0,10
2	1 keer per 5-10 jaar	0,20
3	1 keer per 2-5 jaar	0,50
4	1 keer per 1-2 jaar	0,75
5	1 keer per jaar of meer	1,00

In de risico-berekening is geen rekening gehouden met een bestuurlijke keuze om bij eventuele noodzakelijke herprioritering in het jaarprogramma 2020 alsnog te kiezen voor het beschikbaar stellen van extra middelen. Mocht op basis van het jaarprogramma 2020 een tekort aan uren zichtbaar worden, dan vraagt dat om expliciete bestuurlijke besluitvorming om daarvoor te herprioriteren of extra middelen beschikbaar te stellen, waarvoor dan een extra deelnemersbijdrage noodzakelijk zal zijn.

1. Ziekteverzuim

Algemeen: In de gewijzigde begroting 2018 van de RUD Drenthe wordt uitgegaan van een norm voor ziekteverzuim van 4,0%. Het ziekteverzuim in 2016 bedroeg 3,6%, in 2017 was het 4,2% en in 2018 8%. Bij een hoger ziekteverzuim dan de gecalculeerde 4% is er sprake van productiviteitsverlies. Bij de berekening van de beschikbare productieve uren is 4% ziekteverzuim opgenomen. Het is een reële verwachting dat het verzuimpercentage van 4% bij ons hoger uitvalt en bij de risico bepaling wordt vooralsnog uitgegaan van 6%.

Beheersmaatregelen: In 2019 staat verzuim hoog op onze agenda en het thema alsmede het protocol omtrent verzuim wordt nadrukkelijk bij onze medewerkers onder de aandacht gebracht. Daarnaast zijn/worden de volgende maatregelen getroffen :

- De toegankelijkheid van bedrijfsmaatschappelijk werk is vergroot. De medewerkers kunnen nu rechtstreeks contact leggen met het bedrijfsmaatschappelijk werk, waar eerder tussenkomst van de bedrijfsarts en/of teamleider nodig was.
- Er vindt teamcoaching plaats.
- Er wordt op een actieve wijze uitvoering gegeven aan het Arbobeleid.
- Er is een directe verzuimbegeleiding op de lopende dossiers in plaats van de verzuimcoaching zoals die eerder werd ingezet.

Calculatie financieel: Voor de calculatie is 2% van de totale loonsom gebruikt.

2. Digitaal werken

Algemeen: Om efficiënt te kunnen werken, is afgesproken dat we 100% digitaal gaan werken. Tot op heden hebben meerdere opdrachtgevers er moeite mee de benodigde informatie op de juiste manier en tijdig digitaal aan te leveren. Digitale aanlevering van informatie door onze opdrachtgevers is een randvoorwaarde om effectief en efficiënt te kunnen werken. Om de problemen die hier spelen aan te pakken wordt uitvoering gegeven aan het project Digitale aanlevering van documenten door onze deelnemers. Indien in de praktijk blijkt dat de digitale aanlevering onvoldoende wordt verbeterd, zal dit belemmerend door blijven werken bij de uitvoering van onze taken en extra tijd vergen. Hierdoor moeten onze Drenthe -medewerkers hier extra tijd aan besteden bijv. door documenten zelf uit het zaakstelsel of het archief van de opdrachtgever te halen. Het volledig digitaal werken geldt ook als een van de randvoorwaarden voor het kunnen opheffen van de 5% incidentele deelnemersbijdrage.

Beheersmaatregelen: In 2017 is bij de integrale doorlichting nogmaals duidelijk geworden dat het van groot belang is om hierover met alle bevoegde gezagen goede afspraken te maken. Daarvoor is als 1 van de 3 prioritaire projecten de digitale aanlevering projectmatig opgepakt. Bij het doorvoeren van de geïnventariseerde maatregelen moet rekening worden gehouden met lange implementatietijden. In 2019 zal het tweede deel van het project worden opgepakt, waarin een gedragen advies wordt opgeleverd omtrent een toekomstbestendige wijze van archivering en uitwisseling van milieudossiers. We hebben een extra medewerker in dienst die dit namens ons intern gaat begeleiden.

Calculatie financieel: De extra uren die onze medewerkers moeten besteden om de gegevens te krijgen die nodig zijn om verstrekte opdrachten uit te kunnen voeren, betekent productieverlies. Naast de extra medewerker is in de calculatie meegenomen dat er nog een extra fte inzet nodig is om de benodigde informatie beschikbaar te krijgen.

3. Informatievoorziening

Algemeen: In 2016 is het zaaksysteem LOS ingericht. De verschillen in volwassenheid van de data van de bronsystemen is groot. De uniformering van de kwaliteit van de data en de vastlegging van de data is een belangrijk aandachtspunt o.a. om de kwaliteit van de rapportages te kunnen verbeteren. Ook landelijke ontwikkelingen zoals de Omgevingswet stellen eisen aan informatievoorziening en vereisen daarmee een verdere optimalisatie en doorontwikkeling van ons zaaksysteem.

Beheersmaatregelen: Wij hebben in 2018 en 2019 hiervoor de functies van informatiemanagement en de functioneel beheer beteringeregeld. Daarmee is in deze begrotingswijziging rekening gehouden.

Aan de noodzakelijke en nu nog gebrekkige uniformiteit van de data wordt in 2019 via de projecten Locatiebestand op orde en Zaakgericht Werken/Werkprocessen op orde gewerkt. Hoewel er veel wordt gebouwd aan het borgen van een eenduidige registratie, is de feitelijke situatie in 2019 nog steeds een waarbij de data onvoldoende kwaliteit kent. De verbeteringen die in 2019 worden ingezet zullen tot vermindering van risico's leiden. Het effect daarvan op de risico's en doorwerking op productieverlies ten opzichte van 2019 zullen gaandeweg inzichtelijk worden en te zijner tijd worden verwerkt in de begroting.

Calculatie financieel: De inschatting is 1 fte.

4. Strategische personeelsplanning (SPP)

Algemeen: We zijn gestart met de ontwikkeling van een SPP, waarin het onderzoek en de mogelijke uitwerking van een generatiepact wordt verwerkt. De uitvoering van het SPP zal effecten hebben op de formatie, bezetting en mogelijk de organisatiestructuur. Wij zijn ervan overtuigd dat een SPP nodig is voor de doorontwikkeling van onze organisatie. Deze ontwikkeling kan mogelijk leiden tot frictiekosten.

Beheersmaatregelen: In de loop van 2019 wordt inzichtelijk welk effect de SPP heeft op de huidige personele bezetting en kunnen concrete afspraken gemaakt gaan worden.

Calculatie financieel: De inschatting is dat er frictiekosten kunnen ontstaan. Vooralsnog wordt uitgegaan van 2 fte (exclusief het mogelijke effect van een generatiepact).

Overige onzekerheden: werken op basis van milieubewust afwegingskader

De deelnemers hebben in hun zienswijzen op de begrotingswijziging 2018 nadrukkelijk aandacht gevraagd voor het binnen financiële kaders uitvoeren van de werkzaamheden. Op verschillende onderdelen in deze begroting zijn ontwikkelingen geschetst waaruit meerkosten voor de uitvoering (kunnen) ontstaan. Om deze autonome kostenstijgingen niet automatisch tot verhoging van de begroting (en dus de deelnemersbijdragen) te laten leiden, wordt in 2019 begonnen aan het uitwerken van een milieubewust afwegingskader waarmee op basis van risico-inschatting en milieurendement tot programmering en prioritering van werkzaamheden kan worden gekomen. Daarmee ontstaat een bestuurlijke keuzemogelijkheid om de uitvoeringskosten te beheersen door de beleidsdoelen en –wensen te prioriteren en (naar beneden) bij te stellen.

5.3 PARAGRAAF FINANCIËLE KENGETALLEN

Hieronder volgt een korte toelichting per kengetal met als basis de jaarrekening 2018, begrotingswijziging 2018, begroting 2019 en begroting 2020.

	2018 (Jaarrekening)	2019 (Begroting)	2019 (Begrotings- wijziging)	2020 (Begroting)	2021 (Begroting)	2022 (Begroting)	2023 (Begroting)
Netto schuldquote	-6,6%	-4,0%	-0,4%	-3,9%	-4,0%	-4,1%	-3,9%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Solvabiliteitsratio	12,3%	12,7%	1,4%	1,6%	1,8%	2,0%	2,2%
Structurele exploitatieruimte	-1,9%	-1,8%	0,9%	1,0%	1,9%	0,4%	0,4%
Grondexploitatie	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Belastingcapaciteit	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Netto schuldquote

Dit cijfer geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. Een laag percentage is gunstig. De VNG adviseert om 130% als maximum norm te hanteren en daarboven de schuld af te bouwen. We hebben geen leningen waardoor de schuldpositie alleen bestaat uit kortlopende verplichtingen. Daarom hanteren wij een norm van 0% of lager. Om aan de norm te voldoen moeten de eigen middelen hoger zijn dan de schuldpositie. In afwijkende gevallen, bijvoorbeeld een grote investering waar geld voor aangetrokken wordt, stijgt het kengetal boven de 0% stijgen. Voor 2020 is het kengetal -3,9% en voldoet daarmee ruim aan de gestelde norm.

Solvabiliteitsratio

Dit cijfer geeft inzicht in de mate waarin de organisatie in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger dit percentage, hoe gunstiger dit is voor de financiële weerbaarheid. Dit cijfer geeft dus een soort toekomstvisie weer. Het betreft het aandeel van het eigen vermogen in het totale vermogen. De VNG geeft aan dat bij een ratio lager dan 20% de organisatie zicht op glad ijs bevindt, de norm voor de RUD Drenthe is daarom minimaal 20%. De solvabiliteitsratio van de RUD Drenthe is op basis van de begroting 2020 1, % waardoor de solvabiliteit van onze organisatie ver onder de norm ligt. Dit wordt veroorzaakt doordat voor een deel van de financiering van het Ontwikkelprogramma RUD Drenthe 2019-2020 de reserves zijn gebruikt. Het kengetal valt daarnaast lager uit omdat met voorschotten van de opdrachtgevers wordt gewerkt. De voorschotten leiden tot een hoger kort lopend vreemd vermogen en hebben daarmee een negatief effect op de ratio maar

zorgen niet voor een slechte financiële weerbaarheid. Immers, die voorschotten worden in het nieuwe boekjaar besteed aan de taken waarvoor wij dit geld hebben ontvangen.

Structurele exploitatieruimte

Dit cijfer helpt mee om te beoordelen welke structurele ruimte wij hebben om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Wanneer dit cijfer negatief is, betekent het dat het structurele deel van de begroting onvoldoende ruimte biedt om de lasten te blijven dragen. De norm voor de RUD Drenthe is 0% of hoger. In de begroting 2020 is de ratio 1,0% en daarmee net voldoende.

Algeheel oordeel

Het BBV schrijft voor een beoordeling te geven van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie. Van de drie geldende kengetallen voor onze organisatie geeft de solvabiliteitsratio aan dat zij onder de norm ligt. Het algehele beeld van onze financiële positie is dat de reserves te laag zijn om calamiteiten op te kunnen vangen.

5.4 PARAGRAAF FINANCIERING

Beleidskaders

De uitvoering van de financieringsfunctie dient plaats te vinden binnen de kaders zoals gesteld in de wet Financiering decentrale overheden (Wet Fido) en de daarbij behorende ministeriële regelingen. In deze wet staan transparantie en risicobeheersing centraal. De transparantie komt daarbij tot uitdrukking in voorschriften voor een verplicht Financierings- (treasury-)statuut evenals een financieringsparagraaf in begroting en rekening. We werken volgens het Treasurystatuut dat is vastgesteld op 23 september 2013

Rentevisie

Gezien de geringe invloed van de renteontwikkeling op onze begroting is geen lange termijn rentevisie opgenomen.

Geldleningen

We zullen het overgrote deel van haar werkzaamheden betalen uit de vaste voorschotbetalingen van de deelnemers. De verwachting is dat deze voldoende zijn om aan de verplichtingen te kunnen voldoen. We hebben geen geldleningen en verwacht dat dit voor de begroting van 2019 ook niet nodig is.

Onze organisatie loopt op dit moment geen grote liquiditeitsrisico's. In de praktijk factureren wij erg laat en is het beter om maandelijks of per kwartaal de projecten te factureren. Hoewel dit in de praktijk niet tot liquiditeitsproblemen leidt, omdat de projecten maar een klein deel van de totale werkzaamheden uitmaken en de deelnemersbijdragen bevoorschot worden, is extra aandacht voor tijdig factureren nodig om de organisatie en financiën beter in control te brengen.

Kasgeldlimiet

Ter beperking van het renterisico op de netto-vlottende schuld (schulden met een looptijd van minder dan één jaar) is een kasgeldlimiet vastgesteld. Zo wordt voorkomen dat fluctuaties van de korte rente direct een relatief grote invloed hebben op de rentelasten tijdens een boekjaar. Voor gemeenschappelijke regelingen bedraagt de kasgeldlimiet 8,2% van het begrotingstotaal. Het saldo

van vlottende schulden en vlottende middelen wordt afgezet tegen het begrotingstotaal. Dit betekent voor ons dat het maximale saldo in 2020 € 1,2 mln. mag bedragen. Wij voldoen hieraan op basis van deze begroting.

Rente risiconorm

Ter beperking van het renterisico op vaste schuld is er een rente risiconorm vastgesteld. De rente risiconorm schrijft voor welk deel van de lange termijn leningen (> 1 jaar) maximaal vernieuwd mag worden in een begrotingsjaar. Voor gemeenschappelijke regelingen zoals de RUD Drenthe is dit vastgesteld op 20% van het begrotingstotaal. Het renterisico op de vaste schuld in een jaar wordt als volgt berekend: de som van het bedrag aan herfinanciering en het bedrag aan renteherziening op de vaste schuld. Er is in 2020 geen sprake van herfinanciering omdat geen leningen zullen worden aangegaan.

5.5 PARAGRAAF BEDRIJFSVOERING

Bedrijfsvoering ondersteunt de andere programma's in het voorzien van verschillende diensten als personeelszaken, informatievoorziening, boekhouding, communicatie, sturing, coaching en planning en control.

Elders in deze begroting is al stilgestaan bij de noodzaak de bedrijfsvoering te versterken met een ontwikkelprogramma. In 2020 zullen de effecten van dit programma al goed merkbaar zijn. Denk daarbij onder meer aan een effectieve, betrouwbare financiële administratie, adequate planning & control en een verbeterde informatievoorziening.

De ontwikkelopgave met betrekking tot de bedrijfsvoering is opgenomen in het afzonderlijk ter besluitvorming uitgewerkte Ontwikkelprogramma.

5.6 PERSONELE ONTWIKKELINGEN

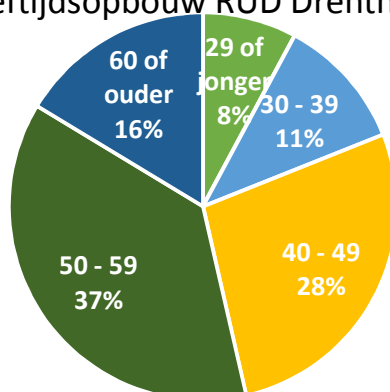
Onze formatie en bezetting van de verschillende teams op 1 februari 2019 is in onderstaande tabel weergegeven.

Team	Formatie in FTE	Bezetting in FTE
RUD Directie	1	1
Programmamanagement	1	1
Team Vergunningverlening (incl. teamleider)	20,23	20,53
Team Toezicht en HH Emmen (incl. teamleider)	14,36	12,67
Team Toezicht en HH Assen (incl. teamleider)	16,91	13,73
Team Juridisch (incl. teamleider)	12,41	12,29
Team Bodem (teamleider jur.)	22,81	18,61
Team Advies (incl. teamleider)	13,6	13,71
Team Bedrijfsbureau	17,68	18,07
Totaal	120	111,62

We zijn nu met een wervingstraject bezig zijn waarbij naar verwachting de ruimte die er nog is, ingevuld zal worden

De leeftijdsopbouw binnen onze organisatie is in onderstaande figuur weergegeven. Zoals kan worden gezien in de figuur is meer dan de helft van het personeelsbestand 50 jaar of ouder.

Leeftijdsopbouw RUD Drenthe

Personeelsplanning

In 2018 is besloten een start te maken met strategische personeelsplanning en dit proces bij aanvang onder regie van HR te laten begeleiden door een extern bureau, om het vervolg onder verantwoordelijkheid van de teamleiders voort te zetten. Uitgangspunt bij dit traject is talentontwikkeling van medewerkers. Een en ander wordt direct gekoppeld aan het lopende

teamcoachingstraject. Onderdeel van het SPP is een onderzoek naar de mogelijkheden van de invoering van een generatiepact. Hiervoor heeft een verkennend gesprek plaatsgevonden in december.

De aftrap in het MT en vervolgens in de teams zal in het eerste kwartaal van 2019 plaatsvinden. Het gekozen bureau zal gedurende het hele traject de driehoek HR-productiviteit-financiën in het oog houden. De OR wordt nauw betrokken bij SPP.

6 FINANCIËLE BEGROTING

6.1 NIEUWE OPZET BEGROTING

Als onderdeel van de verbetering van onze financiële grip is vanaf de begrotingswijziging 2018 ook de opzet van de begroting verbeterd. Dit is gedaan in afstemming met de deelnemers. Ook de begroting 2020 is volgens deze nieuwe, verbeterde opzet opgesteld en heeft de volgende uitgangspunten:

- Begroting is volgens het BBV opgesteld, alle benodigde paragrafen en onderdelen zijn opgenomen (o.a. geprognosticeerde begin en eindbalans, indeling in de programma's)
- De exploitatiebegroting is verder gespecificeerd in de posten. Zo is er bijvoorbeeld onderscheid gemaakt naar personeels- en inhuurbudgetten voor het primair proces en de overhead. En is het LOS en de daarbij behorende kosten explicieter in beeld gebracht.
- Meerjarenbegroting maakt onderdeel uit van de financiële begroting.

6.2 MEERJARENRAMING OVERZICHT BATEN EN LASTEN

Overzicht baten en lasten begrotingsjaar per programma meerjarenraming

De meerjarenraming 2021 - 2023 is voor de komende jaren op basis van de geldende normen geïndexeerd.

De financiële en beleidsmatige uitgangspunten die leiden tot de begroting 2020 bestaan uit:

- de uitgangspunten van de begroting 2019
- de 5% incidentele extra deelnemersbijdrage
- Het gewogen indexcijfer door toepassing van de index loonvoet sector overheid en de prijsindex netto materiële overheidsconsumptie
- Het meerjarig indicatief vastgestelde jaarprogramma op basis van de Drentse Maat 2014 en de in 2018 bijgestelde inzet voor Niet-Drentse Maat-producten
- Het investeringsbudget voor het Ontwikkelprogramma 2018-2020

De begroting 2020 zal gaandeweg het jaar 2019 worden gewijzigd op basis van de werkelijke indexcijfers, toe-en of afname productie op basis van het eind 2019 op te stellen realistische jaarprogramma 2020, als er een concrete begroting is voor de projecten 2020, concretisering van het investeringsbudget en als er zich onvoorziene zaken voor doen.

Voor 2021 en verder is in de integrale doorlichting aangegeven dat de mogelijkheid lijkt te bestaan om dan opnieuw de 5% efficiencykorting door te voeren, waardoor de incidentele extra deelnemersbijdrage van 5% weer kan worden stopgezet. Bij deze mogelijkheid worden in het rapport nadrukkelijk een aantal randvoorwaarden en uitgangspunten aangegeven.

In ieder geval dient sprake te zijn van een gelijkblijvend takenpakket of een gelijkblijvend uitvoeringsniveau. Wijziging in omvang, intensiteit of kwaliteit van de werkzaamheden leidt tot begrotingseffect. Ook zijn in deze begroting 2020 een aantal risico's benoemd die mogelijk substantiële begrotingseffecten meebrengen.

Tabel meerjarenoverzicht baten en lasten overeenkomstig indeling BBV

Bedragen x €1000	2018 (Jaarrekening)	2019 (Begroting)	2019 (Begrotings- wijziging)	2020 (Begroting)	2021 (Begroting)	2022 (Begroting)	2023 (Begroting)
Programma Milieu regulier	13.629	14.129	13.722	14.596	14.300	14.786	15.289
Programma Milieu projecten & leges	443	473	473	473	473	473	473
Programma Organisatieontwikkeling	330	nader te bepalen	1.163	685	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Overhead	-	-	-	-	-	-	-
Algemene dekkingsmiddelen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Heffing VPB	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Bedrag onvoorzien	0	0	0	0	0	0	0
Baten Totaal	14.402	14.602	15.359	15.069	14.773	15.259	15.762
Programma Milieu regulier	10.269	9.967	9.560	9.620	10.154	10.493	10.850
Programma Milieu projecten & leges	395	423	423	423	423	423	423
Programma Organisatieontwikkeling	323	nader te bepalen	1.163	685	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Overhead	3.434	4.067	4.067	4.204	4.068	4.210	4.356
Algemene dekkingsmiddelen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Heffing VPB	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Bedrag onvoorzien	0	125	125	125	125	125	125
Incidentele lasten	-	-	-	-	-	-	-
Lasten Totaal	14.421	14.582	15.338	15.058	14.770	15.251	15.755
Saldo van baten en lasten	-19	21	21	10	3	8	7
Saldo van baten en lasten vóór mutatie reserves	-19	21	21	10	3	8	7
Toevoeging reserves		21	21	10	3	8	7
Onttrekking reserves	19	-	-	-	-	-	-
Saldo van baten en lasten na mutatie reserves	0	0	0	0	0	0	0

6.3 EXPLOITATIEBEGROTING RUD DRENTHE

Tabel meerjarenexploitatiebegroting

Bedragen x €1000	2018 (Jaarrekening)	2019 (Begroting)	2019 (Begrotings wijziging)	2020 (Begroting)	2021 (Begroting)	2022 (Begroting)	2023 (Begroting)
Totale baten	14.402	14.602	15.359	15.069	14.773	15.259	15.762
Deelnemersbijdragen	13.959	14.129	14.886	14.596	14.300	14.786	15.289
<i>Reguliere deelnemersbijdrage</i>	12.802	13.272	12.865	13.710	14.094	14.573	15.068
<i>Correctie Niet - Drentse Maat</i>	187	194	194	200	206	213	220
<i>Incidentele deelnemersbijdrage</i>	640	664	664	0	-	-	-
<i>Projectbaten Ontwikkelprogramma</i>	330	0	1.163	685	-	-	-
Legesopbrengsten	155	223	223	223	223	223	223
Projectbaten	288	250	250	250	250	250	250
Overige baten	-	-	-	-	-	-	-
Totale lasten	14.421	14.582	15.338	15.058	14.770	15.251	15.755
Personeelslasten	11.083	11.172	10.765	10.977	11.298	11.685	12.091
<i>Loonsom primair proces</i>	7.092	8.140	7.733	7.840	8.339	8.621	8.918
<i>Loonsom overhead</i>	1.353	1.707	1.707	1.766	1.571	1.628	1.686
<i>Doorbelasting en frictiekosten</i>	135	-	-	-	-	-	-
<i>Inhuur primair proces</i>	1.834	527	527	545	562	582	603
<i>Inhuur overhead</i>	81	94	94	97	100	103	107
Reiskosten	264	311	311	321	330	341	353
Opleidingen	161	197	197	204	198	205	212
Algemene kosten	163	197	197	204	198	205	212
Bedrijfsvoeringskosten	2.220	2.612	2.612	2.698	2.773	2.868	2.965
<i>Materieel (Toolbox)</i>	12	31	31	32	33	34	35
<i>Packagedeal gemeente Emmen en provincie Drenthe</i>	1.666	1.810	1.810	1.869	1.922	1.987	2.055
<i>Huur zaakstelsel/licentie LOS</i>	157	158	158	163	168	173	179
<i>Overige licentie- en ICT-kosten</i>	215	232	232	240	247	255	264
<i>Overige bedrijfsvoeringskosten</i>	170	381	381	393	404	418	432
Legeskosten	107	173	173	173	173	173	173
Project LOS	400	250	250	150	150	150	150
Projectkosten	288	250	250	250	250	250	250
Projectkosten Ontwikkelprogramma	323	0	1.163	685	0	0	0
Onvoorzien	0	125	125	125	125	125	125
Incidentele lasten	-	-	-	-	-	-	-
Saldo van baten en lasten vóór mutatie reserves	-19	21	21	10	3	8	7
Toevoeging en onttrekking reserves							
Toevoeging reserves	-	21	21	10	3	8	7
Onttrekkingen reserves	19	-	-	-	-	-	-
Saldo van baten en lasten na mutatie reserves	0	0	0	0	0	0	0

Indexering

De posten in de exploitatiebegroting voor het jaar 2020 en de meerjarenraming (2021-2023) zijn geïndexeerd op basis van prognoses uit de Macro-Economische Verkenning 2018 van het CPB, conform Kaderbrief 2020. De indexcijfers voor het jaar 2023 zijn nog niet uitgewerkt in de Macro-Economische Verkenning 2018. Daarom zijn de posten in 2023 met dezelfde hoogte geïndexeerd als 2022 (3,4%).

Hieronder worden de belangrijkste posten waarin afwijkingen in de begroting 2020 plaatsvinden ten opzichte van de begrotingswijziging 2019 nader toegelicht.

Baten

Incidentele deelnemersbijdrage van 5%

De post 'incidentele deelnemersbijdrage' is gelijk aan 5% van de reguliere deelnemersbijdrage en is in bovenstaande tabel opgenomen onder de 'projectbaten Ontwikkelprogramma'. Het betreft een bedrag van € 685.491. De noodzaak hiertoe is verwoord in paragraaf 3.4.

Lasten

Personeelslasten

De personeelslasten nemen toe met circa € 390K. Dit wordt voor het grootste gedeelte verklaard door de stijging van de loonvoet. Mede aan de hand van de strategische personeelsplanning kan de onderverdeling tussen vast en flexibel personeel of de formatieverdeling tussen primair proces en overhead in de loop van de jaren wijzigen.

Bedrijfsvoeringskosten

De bedrijfsvoeringskosten nemen toe als gevolg van de indexatie.

Project LOS

De audit op het zaakstelsel LOS de noodzaak duidelijk gemaakt om te komen tot een herimplementatie van het zaakstelsel. Daarvoor is ook in 2019 een forse investering nodig en verwacht de RUD Drenthe daarnaast ook een aanzienlijk aantal uren te moeten inzetten. Ten opzichte van de begroting 2019 is er sprake van een verlaging van de lasten van € 250k naar € 150k. De licentie van de bestaande systemen LOS lopen af in het jaar 2022. Voor de jaren 2020 en 2021 is geld gereserveerd voor de voorbereiding van een aanbestedingstraject.

Project Ontwikkelprogramma

Om in 2020 te komen tot een toekomstbestendige en robuuste organisatie zal de opgave zoals benoemd in het onderzoek SeinstravanderLaar en de Tussenevaluatie RUD Drenthe 2014-2015, moeten worden uitgevoerd. In 2018 is gestart met het uitvoeren van het Actieprogramma productie 2018 op orde, waarbij de elementen uit de totale opgave van het ontwikkelprogramma die de productie versterken zijn meegenomen. Voor zover dit actieprogramma nog niet is afgerond zijn de projecten opgenomen in het in 2019 opgestelde ontwikkelprogramma. De financiering van het ontwikkelprogramma is verwerkt in deze begroting.

Onvoorzien

De post 'onvoorzien' wordt ten opzichte van voorgaande begrotingen niet verhoogd en blijft met € 125K gelijk aan de begroting 2019 en begrotingswijziging 2018. De RUD Drenthe heeft, door geen verhoging door te voeren in de post onvoorzien, geen additionele ruimte om eventuele tegenvallers op te vangen. Zie ook de opmerkingen daarover bij de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Overzicht van geraamde incidentele baten en lasten

Het BBV schrijft voor dat een overzicht van de geraamde incidentele baten en lasten per programma moeten worden opgenomen. In de begroting 2020 wordt een bedrag van € 685 K meegenomen- te weten 5% over de deelnemersbijdrage in de begroting 2020.

Overzicht van beoogde structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Momenteel is er bij de RUD Drenthe geen sprake van beoogde structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves. Wel wordt het algemene uitgangspunt van de Financiële Verordening

toegepast, waarbij positieve rekeningresultaten worden toegevoegd aan de reserve totdat de reserve op het maximale niveau van 10% van de begroting komt.

6.4 UITEENZETTING VAN DE FINANCIËLE POSITIE EN MEERJARENRAMING

Artikel 20 van het BBV schrijft voor dat in de begroting een uiteenzetting van de financiële positie, voorzien van toelichting, dient te worden opgenomen. Tevens dient dit ook in meerjarig perspectief te gebeuren. In onderhavige paragraaf volgt deze uiteenzetting.

Geprognosticeerde begin- en eindbalans

Onderstaand wordt de (geprognosticeerde) begin- en eindbalans weergegeven voor het begrotingsjaar. Tevens wordt de meerjarenraming uiteengezet.

Het verschil in toevoeging aan de bestemmingsreserve en het resultaat voor toevoeging aan de bestemmingsreserve wordt aan de algemene reserve toegevoegd.

Activa

Bedragen x € 1.000	2018 (Jaarrekening)	2019 (Begroting)	2019 (Begrotings- wijziging)	2020 (Begroting)	2021 (Begroting)	2022 (Begroting)	2023 (Begroting)
Vaste Activa							
Immateriële vaste activa	-	-	-	-	-	-	-
materiële vaste activa	-	-	-	-	-	-	-
Financiële vaste activa	-	-	-	-	-	-	-
	0	0	0	0	0	0	0

Vlottende activa							
Uitzetting met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	6.132	4.031	4.031	4.041	4.045	4.053	4.060
Te vorderen op openbare lichamen	761	1.152	1.152	1.152	1.152	1.152	1.152
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een typische looptijd korter dan één jaar	5.223	2.844	2.844	2.854	2.858	2.866	2.873
Overige vorderingen	148	35	35	35	35	35	35
Liquide middelen	250	250	250	250	250	250	250
Banksaldi	250	250	250	250	250	250	250
Overlopende activa	103	89	89	89	89	89	89
Vooruitbetaalde kosten	103	89	89	89	89	89	89
Totaal vlottende activa	6.485	4.370	4.370	4.380	4.384	4.392	4.399

Totaal activa	6.485	4.370	4.370	4.380	4.384	4.392	4.399
----------------------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

Passiva

Bedragen x € 1.000	2018 (Jaarrekening)	2019 (Begroting)	2019 (Begrotings- wijziging)	2020 (Begroting)	2021 (Begroting)	2022 (Begroting)	2023 (Begroting)
Vaste passiva							
Eigen Vermogen	797	556	62	72	72	75	84
Algemene reserve	541	424	41	62	72	75	84
Bestemmingsreserve	275	132	0	0	0	0	0
Resultaat vóór bestemming	-19	21	21	10	3	8	7
Voorzieningen	160	0	0	0	0	0	0
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	0	0	0	0	0	0	0
Totaal vaste passiva	957	577	62	72	75	84	91

Vlottende passiva							
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	3.971	2.060	2.575	2.575	2.575	2.575	2.575
Overlopende passiva	1.557	1.733	1.733	1.733	1.733	1.733	1.733
Totaal vlottende passiva	5.528	3.793	4.308	4.308	4.308	4.308	4.308

Totaal passiva	6.485	4.370	4.370	4.380	4.383	4.392	4.399
-----------------------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

EMU-saldo

In onderstaand overzicht is het EMU-saldo opgenomen voor het begrotingsjaar, voorgaande jaren en is eveneens de meerjarenraming uiteengezet

Bedragen x € 1.000	2018 (Begrotings- wijziging)	2018 (Jaarrekening)	2019 (Begroting)	2020 (Begroting)	2021 (Begroting)	2022 (Begroting)	2023 (Begroting)
1. Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	7	-19	21	10	3	8	7
2. Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	0	0	0	0	0	0	0
3. Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie minus de vrijval van de voorziening ten bate van de exploitatie	0	0	0	0	0	0	0
4. Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	0	0	0	0	0	0	0
5. Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overige, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4	0	0	0	0	0	0	0
6. Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord	0	0	0	0	0	0	0
7. Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)	0	0	0	0	0	0	0
8. Baten bouwgrondexploitatie: Baten voor zover transacties niet op exploitatie verantwoord	0	0	0	0	0	0	0
9. Lasten op balanspost Voorzieningen voor zover deze transacties met derden betreffen	0	0	0	0	0	0	0
10. Lasten i.v.m. transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten	0	0	0	0	0	0	0
11. Boekwinst bij verkoop effecten	0	0	0	0	0	0	0
Berekend EMU -saldo	7	-19	21	10	3	8	7

De jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume

De begroting dient de jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van gelijke volume weergeven. De RUD kent momenteel geen dergelijke verplichtingen

Investerings

Investerings met een economisch nut

De RUD heeft momenteel geen investeringen met een economisch nut.

Investerings in de openbare ruimte met maatschappelijk nut

De RUD kent geen investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

De financiering

Het BBV schrijft voor dat tevens aandacht dient te worden geschonken aan de financiering bij de uiteenzetting van de financiële positie. De financiering is nader uitgewerkt in paragraaf 5.2.

Verloop van de reserves en voorzieningen, inclusief meerjarenraming

Net zoals de meerjarenraming van de geprognosticeerd begin- en eindbalans en de meerjarenraming, is de meerjarenraming van de reserves uitgedrukt in prijzen 2020.

Reserves

De algemene reserve neemt in 2020 toe met het verwachte resultaat van € 10K.

Bedragen x € 1.000							
Algemene reserve	2018 (Jaarrekening)	2019 (Begroting)	2019 (Begrotings- wijziging)	2020 (Begroting)	2021 (Begroting)	2022 (Begroting)	2023 (Begroting)
Saldo per 1-1	541	431	522	62	72	75	83
Bij: Resultaat	0	21	21	10	3	8	7
Af: Resultaat	-19	0	0	0	0	0	0
Af: Financiering ontwikkelprogramma	0	0	481	0	0	0	0
Saldo per 31 - 12	522	452	62	72	75	83	90
Bestemmingsreserve optimalisering bedrijfsvoering	2018 (Jaarrekening)	2019 (Begroting)	2019 (Begrotings- wijziging)	2020 (Begroting)	2021 (Begroting)	2022 (Begroting)	2023 (Begroting)
Saldo per 1-1	275	125	275	0	0	0	0
Bij:	0	0	0	0	0	0	0
Af: Financiering ontwikkelprogramma	0	0	275	0	0	0	0
Saldo per 31 - 12	275	125	0	0	0	0	0
Totaal van de reserves	797	577	62	72	75	83	90

Voorzieningen

De RUD Drenthe heeft bij de jaarrekening 2017 een voorziening gevormd voor personeelskosten. Ieder jaar wordt bij het opstellen van de jaarrekening beoordeeld wat de hoogte van deze voorziening moet zijn. In de (meerjaren)begroting wordt deze post niet structureel meegenomen.

Voorziening personeelskosten	2018 (Begrotings- wijziging)	2018 (Jaarrekening)	2019 (Begroting)	2020 (Begroting)	2021 (Begroting)	2022 (Begroting)	2023 (Begroting)
Saldo per 1-1	0	325	160	0	0	0	0
Bij:	0	31	0	0	0	0	0
Af:	0	196	160	0	0	0	0
Saldo per 31 - 12	0	160	0	0	0	0	0

BIJLAGE A - INDEXERING

Index	Indexering 2020	Indexering 2021	Indexering 2022
Loonvoet sector overheid	3,5%	3,0%	3,6%
Prijs netto materiële overheidsconsumptie	1,5%	1,4%	1,5%
Gewogen index (90% loonvoet/10% materiële overheidsconsumptie)	3,3%	2,8%	3,4%

Geprognosticeerde indexcijfers voor het jaar 2023 zijn nog niet beschikbaar in de Macro-economische verkenning 2019. Daarom zijn de posten in 2023 geïndexeerd op het niveau van 2022 (3,4%)

Bron: Macro-economische verkenning 2019 (CPB)

BIJLAGE B - DEELNEMERSBIJDAGEN

Begroting 2020

De indexering ten opzichte van de begroting 2019 bedraagt 3,3%

Deelnemersbijdrage regulier	€	13.709.816
Incidentele verhoging (5%) ten behoeve van Ontwikkelprogramma	€	685.491
Correctie niet Drentse Maat	€	200.392
Totale deelnemersbijdrage	€	14.595.699

Deelnemer	Verhouding na begrotingswijziging 2018 (inclusief correctie Niet Drentse Maat) *	Deelnemersbijdrage 2020
Aa en Hunze	3,1%	€ 446.401
Assen	6,0%	€ 869.875
Borger-Odoorn	3,2%	€ 463.333
Coevorden	5,6%	€ 820.803
Emmen	22,7%	€ 3.312.010
Hoogeveen	7,4%	€ 1.081.099
Meppel	5,1%	€ 748.802
Midden-Drenthe	7,5%	€ 1.101.247
Noordenveld	3,6%	€ 518.402
Tynaarlo	3,3%	€ 475.201
Westerveld	3,6%	€ 521.922
De Wolden	5,4%	€ 794.993
Provincie Drenthe	23,6%	€ 3.441.611
Totaal	100%	€ 14.595.699

* De onderlinge verhouding van de deelnemersbijdrage kan wijzigen door de voorgenomen herijking van de verrekensystematiek.